

AKTUEL ÆLDREPOLITIK

Landsbestyrelsesmøde, maj 2020

Ældre@Sagen

MAJ
2020

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Timekrav for seniorpræmie nedjusteres

Ældre Sagen skrev til beskæftigelsesministeren m.fl. i marts 2020, hvor vi bl.a. rejste problemstillingen med, at Coronakrisen og nedlukningen af landet kan gøre det svært for seniorer at leve op til timekravet på 1.560 timers beskæftigelse for optjening af seniorpræmie. Ældre Sagen foreslog, at timekravet nedjusteres forholdsmæssigt. I den nye aftale om hjælpepakker til lønmodtagere og virksomheder mv. i forbindelse med den gradvise genåbning af Danmark fra d. 18. april har man taget denne problemstilling op, og timekravet er midlertidigt blevet nedsat svarende til fire måneder ved, at der indføres en friperiode fra 1. marts til og med 30. juni 2020. Vi afventer stadigvæk lovforslaget, som ændrer timekravet, for nærmere detaljer.

Bred politisk aftale om ny udligningsordning

Den 5. maj indgik regeringen sammen med Venstre, Radikale, SF og Alternativet en aftale om en ny model for økonomisk udligning mellem kommunerne. Formålet er at sikre, at kommunerne i højere grad end tidligere får lige økonomiske vilkår under hensyntagen til deres demografiske og socioøkonomiske situation samt en række andre særlige forhold.

Aftalen betyder, at der fremover vil ske en større økonomisk udligning mellem kommunerne. Forskelle i middellevedtid kommer til at indgå som socioøkonomisk fordelingskriterium for at tage hensyn til, at der er forskel i helbredstilstanden hos ældrebefolkningen blandt kommunerne.

Samtidig er der med aftalen sikret ekstra statsfinansiering på 6,5 mia. kr. i 2021 og herefter 5,5 mia. kr. årligt. For at de ekstra kommunale midler kan omsættes til velfærd, skal serviceloftet også hæves. Det forventes at indgå i den kommende aftale for kommunernes økonomi, og dette vil Ældre Sagen være opmærksom på.

Udligningssystemet er særdeles komplekst, og det kan ikke umiddelbart konkluderes, hvilken betydning ændringerne vil få i forhold til udgiftsdækning m.v. på ældreområdet. Ældre Sagen håber dog, at det nye udligningssystem vil betyde mere lige vilkår imellem kommunerne i forhold til at tage hånd om og sikre værdig pleje og omsorg til svækkede ældre.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Forhandlinger om ny boligaftale er i gang – Ældre Sagen ønsker fokus på tilgængelighed

Den 1. maj præsenterede hhv. bolig- og klimaministerens regeringens oplæg til en ny boligaftale. Hovedfokus i oplægget er renovering af den almene boligsektor. Regeringen lægger op til at fremrykke allerede godkendte renoveringsprojekter for 18,4 mia. kr. i regi af Landsbyggefonden og dertil investere yderligere 11,6 mia. af fondens fremtidige midler i perioden 2021-2026.

Regeringens oplæg har et endog meget tydeligt klimapolitisk sigte. I Ældre Sagen er vi lettere bekymret for, at de gennemgående klimamålsætninger – hvor berettigede de end er - får lov at overskygge et for os vigtigt element i renoveringsindsatsen, nemlig tilgængelighed. Dette har vi udtrykt dels i netmediet [Altinget](#) og i en nyhedstekst på Ældre Sagens [hjemmeside](#) på dagen for regeringens udspil.

Efterfølgende er der indgået et samarbejde med Danske Handikaporganisationer og organisationen BL - Danmarks Almene Boliger om at øge politikernes opmærksomhed på behovet for øget tilgængelighed. Helt konkret har Bjarne Hastrup og DH's formand Thorkild Olesen i en fælles skrivelse til boligordførerne forud for forhandlingerne, stillet forslag om, at mindst 20 pct. af den pulje, der er til forhandling, målrettes tilgængelighedsfremme.

Den endelige boligaftale forventes færdigforhandlet i løbet af uge 20.

Tvangsvaccination

I forbindelse med Coronavirussens indtog i Danmark blev L 133 vedtaget d. 12. marts uden forudgående høring af relevante organisationer. Loven fastsætter, at sundheds- og ældreministeren kan fastsætte regler om at iværksætte tvangsmæssig vaccination af nærmere bestemte risikogrupper med henblik på at minimere udbredelsen af øvrige sygdomme i befolkningen.

Ældre Sagen mener, at det altid må være op til den enkelte at vurdere, hvorvidt man ønsker en vaccination eller ej. Opbakningen i befolkningen til sundhedsmyndighedernes anbefalinger vedr. vacciner bør således altid ske gennem information og oplysning.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Vi finder, at det både demokratisk og retssikkerhedsmæssigt er dybt problematisk at hastegennemføre en lovgivning, der giver en minister så vidtgående og uklart specificerede muligheder for at trodse den enkeltes selvbestemmelse. Ældre Sagen har derfor, sammen med Danske Patienter, sendt et brev til sundheds- og ældreministeren, hvori vi opfordrer til, at, § 8, stk. 2, om tvangsvaccination ophæves, så det sikres, at vaccination mod COVID-19 kun kan foretages, hvis personen giver et informeret samtykke.

Kontroversiel plejehjemssag i Aarhus

TV2 havde planlagt et tv-program om plejehjemmet Kongsgården i Viby uden for Aarhus, som skulle indeholde optagelser foretaget med skjult kamera, der afslørede rystende eksempler på uværdig pleje. Kongsgården var i forvejen blevet stærkt kritiseret af pårørende, der på vegne af deres familiemedlemmer havde givet TV2 tilladelse til skjult kamera.

Aarhus Kommune fik dog nedlagt fagedforbud mod, at optagelserne blev vist til offentligheden, og Ældre Sagen blev derfor bedt om at kommentere på, at optagelserne blev ”mørkelagt”.

Vores udmelding var, at det var et juridisk spørgsmål, hvorvidt optagelserne kunne vises offentligt eller ej, men at vi var dybt bekymrede over de historier, der florerede, og at vi ønskede, at kommunen viste mere åbenhed og handlekraft. Efterfølgende har rådmand Jette Skive udtalt, at man i kommunen skammer sig over forholdene, og der er foretaget en række ændringer, bl.a. er lederen af plejecentret blevet udskiftet.

Plejeboliggaranti trådt ud af kraft

Ældre Sagen har modtaget flere henvendelser fra frustrerede pårørende, som fortæller at kommunerne aktuelt ikke overholder plejeboliggarantien på to måneder, med henvisning til Corona.

Det primære argument går på, at håndværkere grundet besøgsforbuddet ikke kan få adgang til de tomme boliger og istandsætte dem efter dødsfald, så en ny beboer kan flytte ind. Det betyder i praksis, at der på den ene side er et antal ubeboede plejeboliger (anslået mere end 2.000 p.t.), mens der på den anden side findes en række svækkede ældre mennesker, som opfylder visitationskriterierne, men som ikke kan få tildelt en plejebolig, på trods af et udtalt behov for hjælp døgnet rundt.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Det, finder Ældre Sagen, er særdeles problematisk for både de berørte ældre, men også for deres pårørende, som aktuelt selv er i fare for nedslidning pga. den store omsorgsopgave, de står med, hvor der pt. ikke er de samme muligheder for dag- og døgnaflastning i hjemmet som før pandemien.

Derfor er det helt afgørende, at plejeboligen tildeles hurtigst muligt for at sikre den nødvendige omsorg og pleje og tryghed for den ældre – og for samtidig at passe på de pårørende.

Ældre Sagen har derfor rettet henvendelse til Styrelsen for Patientsikkerhed for at få afklaret, om håndværkere bør kunne få adgang til plejehjemmene for løbende at kunne istandsætte tomme boliger.

Ligeledes har vi været i dialog med sundheds- og ældreordførere om emnet, og herigennem er udfordringen blevet rejst overfor sundheds- og ældreministeren.

Svartider på test

Flere steder oplever mange, at der kan gå op til 72 timer, før man kan få svar på test. Ældre Sagen har i den forbindelse påpeget behovet for, at mennesker på plejecentre prioriteres højt, da beboere på plejecentre i er højrisiko. Derudover kræver det ekstra ressourcer for personalet, der skal isolere beboere, som er i mistanke for COVID-19.

Ingen overdødelighed i år blandt +65-årige

Ifølge Sundhedsmyndighederne har der under Coronaepidemien ikke været en overdødelighed generelt i befolkningen eller for 65 år eller ældre. Ældre Sagen finder tallene positive og bruger samtidig anledningen til at tydeliggøre behovet for at finde løsninger til at få besøg på plejehjem på en sundhedsfaglig forsvarlig måde. I gennemsnit dør der ca. 1.400 plejehjemsbeboere hver måned, og ca. en tredjedel af beboerne dør inden for et år, efter de er flyttet ind. Det er derfor helt afgørende, at man i afslutningen af ens liv kan have sine kære mest mulig omkring sig. Nedlukningen har derfor krævet en høj pris i form af ensomhed og afsavn for mange plejehjemsbeboere, der er blevet isoleret og følt sig glemt og forladt.

Coronarelaterede dødsfald blandt plejehjemsbeboere

Omkring hvert tredje Coronarelaterede dødsfald i Danmark har ramt plejehjemsbeboere, viser en rapport fra april fra Statens Serum Institut. Ældre Sagen mener,

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

at de, der færdes i og omkring de sårbare grupper, skal testes væsentligt mere. Ældre Sagen foreslår en mere offensiv teststrategi for at undgå smittespredning på plejehjem. En teststrategi bør indeholde kontinuerlig test af medarbejdere, test af beboere, der kommer hjem fra sygehus, og test af pårørende, hvis der åbnes op for besøgende.

Nye retningslinjer for besøg på plejehjem

D. 12. maj udsendte Sundhedsstyrelsen ”Retningslinjer om forebyggelse af smitte med COVID-19 ved besøg på plejecentre”. Retningslinjer som har været længe ventet, da manglen på en officiel vejledning fra myndighederne har resulteret i meget forskellig håndtering af besøgsforbuddet rundt omkring i kommunerne.

Ældre Sagen fik forud for offentliggørelsen mulighed for at kommentere på et udkast til retningslinjerne. I svaret understregede vi vores bekymring for de konsekvenser, som (for) stramme besøgsrestriktioner kan få for beboerne på plejehjem, og opfordrede til en mere langsigtet plan, hvor der også blev taget stilling til næste fase og fremtidig mulighed for indendørs besøg og fysisk kontakt, ligesom vi foreslog en mere offensiv teststrategi af bl.a. pårørende for netop at muliggøre dette.

Derudover opfordrede vi til, at plejepersonalet som udgangspunkt ikke skal være tilstede ved udendørs besøg, men derimod at der er tillid til, at pårørende har forstået retningslinjerne og overholder dem. Netop denne pointe fra Ældre Sagen har Sundhedsstyrelsen valgt at lytte til, da teksten er fjernet i de endelige retningslinjer. Derudover har Sundhedsstyrelsen desværre ikke medtaget andre nævneværdige ændringer.

Ældre Sagen er citeret for, at de nye retningslinjer er et vigtigt skridt i den rigtige retning. Vi mener dog samtidig, at retningslinjerne er dels for ukonkrete til at kunne omsættes i praksis og dels for uambitiøse.

Vi savner en klar, enstrengt og offensiv strategi fra myndighederne, som viser en klar vilje til, at beboere på landets plejehjem kan få den vigtige kontakt til deres nærmeste – og hvor der sættes de nødvendige ressourcer – personale, værnemidler, tests osv. - af til at gennemføre det så hurtigt som muligt.